

Rettegés a szóismétléstől

Egyetlen dologban nagyon kényes az újságírás: a szóismétlések kerülésében. Gazdag szókincsünknek köszönhetően gyakran meg is engedhetjük magunknak azt a luxust, hogy ugyanazt a dolgot hol így, hol úgy nevezzük. Jó azonban tudni, hogy a *rokon értelmű szavak* ritkán azonos értelműek, ha más nem, használati körük, stílusértékük eltér.

Az ismétlés kényszeres kerülése miatt azonban nemcsak létező váltószavakat használnak, hanem idegen szavakat és mindenféle erőltetett körülírásokat. Nem elég, hogy a *gyógyszernek* van egy hagyományos (és jobban hangzó) másik neve: *orvosság*, ezeket még a *patikaszer* és a *medicina* szóval is váltogatják. (L. még: Idegen szavak váltószó gyanánt.)

A *pápa* második említéskor már a *katolikus egyházfő*, a *rendőrök* hol *zsaruk*, hol *egyenruhások*, a *tűzoltókat* *lánglovagoknak*, a *kapust* *hálóőrnek* keresztelték el. Az *alkotmánybíróságot* rendszeresen *taláros testületként* emlegetik – már nem is csak második előfordulásakor. Az *országgyűlés* szó ritkán fordul elő, inkább a *parlament* szót használják, de a leggyakrabban *tisztelt háznak* emlegetik, pedig ez nem elnevezés, hanem megszólítás. Ha egy város történetesen folyóparton fekszik, akkor az *Elba-parti* / *Körös-parti* stb. *város* lesz.

o Nekünk a finn megoldás tökéletesen megfelelne. Északi nyelvrokonaink ugyanis szintén... tíz évre kötöttek megállapodást a Roszatom fűtőanyag-szállító cégével...

Mi köze egy gazdasági szerződéshez a nyelvrokonságnak? Ugyan kit zavarna, ha még egyszer előfordulna a *finn* szó? Az ismétlést egyébként nemcsak váltószóval lehet elkerülni, hanem fogalmazási ügyességgel is. Például így:

Nekünk a finnek megoldása tökéletesen megfelelne. Ők ugyanis szintén... tíz évre kötöttek megállapodást...

Az egyértelműséget az szolgálja, ha ugyanazt a dolgot ugyanúgy nevezzük.